

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра анатомії і гістології

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Лутченко Ігор Олександрович

УДК 619:636.8:591.469

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Морфологічні зміни при пухлинних захворюваннях у кішок на базі клініки «Vet.ua» м. Києва»

211 – Ветеринарна медицина

Подається на здобуття освітнього ступеня ОКР 8.11010101 – магістр
ветеринарної медицини

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання
на відповідне джерело

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи
Горальський Л.П.,
доктор ветеринарних
наук, професор
Колеснік Н.Л.,
кандидат ветеринарних
наук, доцент

Житомир – 2020

Висновок кафедри _____

за результатами попереднього захисту: _____

Протокол засідання кафедри _____

№9 від « 21 » травня 2020р.

Завідувач кафедри _____

(науковий ступінь, вчене звання)
батькові)

(підпис)

(прізвище ,ім'я, по

« ____ » _____ 2020р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти _____ захистив (ла)
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

(науковий ступінь, вчене звання)(підпис)

АНОТАЦІЯ

Лутченко І.О. Морфологічні зміни при пухлинних захворюваннях у кішок на базі клініки «Vet.ua» м. Києва. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 211 – ветеринарна медицина. – Поліський національний університет, Житомир, 2020.

В кваліфікаційній роботі наведені дані, отримані в результаті клінічних та гістологічних досліджень пухлин молочних залоз кішок на базі ветеринарної клініки «Vet.ua» м. Києва. У дослідженні брали участь 18 тварин віком від 4 до 14 років, які поступали на прийом до клініки із приводу новоутворень молочної залози. Гістологічні дослідження пухлин молочної залози підтвердили діагноз: доброякісні дисплазії та пухлини, а також злякісні пухлинні новоутворення. З усіх діагностованих пухлинних захворювань в молочній залозі у кішок переважають вузлові форми з односторонньою локалізацією в формі множинних вузлів (50%). Дифузні форми зустрічаються у вигляді маститоподібного раку і за аденокарциноми. При чому, виникнення пухлинних захворювань в молочній залозі зустрічається у кішок віком 10-12 років у 70% випадках. Найбільш розповсюдженими серед виявлених новоутворень є злякісні пухлини, які зустрічаються у 66,7 %. Проведені гістологічні дослідження уражених ділянок молочних залоз виявили інфільтративні форми раку у кішок в 72,2% випадках з усіх пухлинних новоутворень. З них у кішок переважала папілярна аденокарцинома. На другому місці серед злякісних захворювань молочної залози у кішок відзначали солідну карциному (22,2%).

Ключові слова: пухлинні захворювання, кішка, молочна залоза, морфологічні зміни, гістологічні дослідження.

SUMMARY

Lutchenko I.O. Morphological changes in tumors in cats at the clinic «Vet.ua» in Kiev. – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualifying work for a master's degree in specialty 211 – veterinary medicine. – Polissya National University, Zhytomyr, 2020.

The qualification work presents data obtained as a result of clinical and histological studies of tumors of the mammary glands of cats on the basis of the veterinary clinic "Vet.ua" in Kiev. The study involved 18 animals aged 4 to 14 years, who were admitted to the clinic for breast cancer. Histological examination of breast tumors confirmed the diagnosis: benign dysplasia and tumors, as well as malignant tumors. Of all diagnosed tumors in the breast in cats, nodular forms with unilateral localization in the form of multiple nodes

predominate (50%). Diffuse forms occur in the form of mastitis-like cancer and adenocarcinoma.

Moreover, the occurrence of tumors in the breast occurs in cats aged 10-12 years in 70% of cases. The most common among the detected tumors are malignant tumors, which occur in 66,7%. Histological examinations of the affected areas of the mammary glands revealed infiltrative forms of cancer in cats in 72,2% of cases of all tumors. Of these, papillary adenocarcinoma predominated in cats. In second place among malignant diseases of the breast in cats was noted solid carcinoma (22,2%).

Keywords: tumor diseases, cat, breast, morphological changes, histological examinations.

ЗМІСТ

Анотація.....		3
ЗМІСТ.....		5
ВСТУП.....		6
1. ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ.....		8
1.1.	Класифікація пухлин молочних залоз у домашніх тварин.....	8
1.2.	Характеристика окремих видів пухлин молочної залози у домашніх тварин.....	9
2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ		14
2.1	Матеріали та методи.....	15
2.2.	Характеристика експериментальної бази.....	15
2.3.	Результати власних досліджень.....	18
2.3.1.	Клінічний прояв захворювання при новоутвореннях молочної залози.....	18
2.3.2.	Морфологічна характеристика пухлинних утворень в молочній залозі у кішок.....	21
2.4.	Аналіз і узагальнення результатів власних досліджень.....	33
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....		36
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....		38

ВСТУП

Актуальність теми досліджень. Проблема онкозахворювань у тварин була і залишається актуальною, так як онкологічні процеси в різних органах та тканинах у котів отримали широке розповсюдження, і посідають друге місце після хвороб серцево-судинної системи та наносять значні економічні збитки власникам тварин. При цьому частота виникнення онкологічних захворювань зростає щороку. Перше місце серед всіх онкозахворювань займають пухлини молочної залози. За даними Борисевича В.Б., [1] у третини кішок з пухлинами молочної залози діагностують рак, і близько 80% із них гинуть з метастазами у внутрішніх органах. Зазвичай такі тварини потребують тривалого та коштовного лікування, до яких належать оперативне втручання, хіміотерапія та паліативне лікування.

Крім того, підвищення частоти звернень до ветеринарних клінік власників кішок з пухлиною молочної залози, провокує підвищений професійний інтерес у ветеринарного лікаря до морфологічної будови пухлини молочної залози, що в свою чергу вимагає від ветеринарного патологоанатома та патоморфолога все більше знань про морфологічну будову пухлини, її форми, типи росту, етапи розвитку пухлинного вузла та інших морфологічних проявів пухлинного вузла. Що і послужило основною ціллю наших досліджень [2, 3].

Мета і завдання роботи. Мета кваліфікаційної роботи було з'ясувати морфологічні зміни молочних залоз при пухлинних захворюваннях у кішок на базі клініки «Vet.ua» м. Києва.

Для поставлення мети були поставлені такі *завдання*:

- визначити клінічну форму та локалізацію новоутворень молочної залози у кішок;
- виявити вікову залежність пухлинних захворювань у кішок;
- вивчити гістологічні зміни в молочних залозах при різних видах пухлинних новоутвореннях у кішок.

Предмет та об'єкт дослідження. Предмет дослідження – кішки з пухлинними ураженнями молочних залоз.

Об'єкт дослідження – гістоморфологія пухлинних утворень у кішок.

Методи дослідження та статистичної обробки отриманих даних: клінічні, патологоанатомічні, гістологічні та статистичні.

Перелік публікацій за темою дослідження. Матеріали кваліфікаційної роботи доповідалися та опубліковувалися на: науково-практичній конференції викладачів, аспірантів, магістрів та бакалаврів (м. Житомир, 2019 р.); II Всеукраїнській науково-практичній конференції.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані нами результати досліджень можуть бути використані практичними ветеринарними лікарями при діагностиці онкологічних захворювань у кішок. Це дозволить уникнути типових помилок, що мають місце при обстеженні кішок з підозрою на наявність у них різних онкологічних патологій молочних залоз. Описані нами клінічні та патоморфологічні зміни молочної залози будуть корисні для ранньої і диференціальної діагностики онкологічних захворювань, що дозволить вибрати правильний метод лікування і спрогнозувати перебіг і результат хвороби, а також зберегти життя тварин.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота викладена на 48 сторінках комп'ютерного тексту, містить вступ, огляд літератури, матеріал і методи досліджень, результати власних досліджень, аналіз та узагальнення результатів досліджень, висновки, пропозиції виробництву і список використаних джерел. Робота ілюстрована 4 таблицями та 23 рисунками. Список використаних джерел містить 39 найменувань, у тому числі 5 – латиницею.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

ВИСНОВКИ

1. З усіх діагностованих пухлинних захворювань в молочній залозі у кішок переважають вузлові форми з односторонньою локалізацією в формі множинних вузлів (50 %). Дифузні форми зустрічаються у вигляді маститоподібного раку і за аденокарциномами.

2. Виникнення пухлинних захворювань в молочній залозі виникає у кішок віком 10-12 років у 70% випадках.

3. Найбільш розповсюдженими серед виявлених новоутворень є злоякісні пухлини, які зустрічаються у 66,7 %.

4. Інфільтративні форми раку у кішок були виявлені в 72,2 % випадках з усіх пухлинних новоутворень. З них у кішок переважала папілярна аденокарцинома. На другому місці серед злоякісних захворювань молочної залози у кішок відзначали солідну карциному (22,2 %).

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Перед призначенням лікувальних заходів при пухлинних утвореннях у кішок (хіміотерапія, гормонотерапія, хірургічне видалення пухлини) необхідно в першу чергу провести біопсію пухлинної тканини з подальшим гістологічним та цитологічним дослідженням для диференціації

пухлини. У випадку проведення оперативного втручання на ураженій молочній залозі слід враховувати макроскопічний характер росту.

2. Гістологічні дослідження можна використовувати у плануванні для правильного та адекватного лікування тварин.

3. Необхідно включати в комплексний профілактичний огляд здорових тварин, детальне клінічне дослідження стану молочних залоз.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Борисевич Б.В. Особливості пухлинного росту при аденокарциномі молочної залози кішок / Б.В. Борисевич, В.В. Лісова, А.В. Кравченко. – Вісник ЖНАЕУ №2(50), т.1, 2015.
2. Canine Mammary Carcinoma /Allison McCarthy; Perry J. Bain; Kenneth S. Latimer [Electronic resource] // Class of 2003 (McCarthy) and Department of Pathology (Bain, Latimer), College of Veterinary Medicine, The University of Georgia, Athens, GA 30602-7388. – Electronic data.
3. Якунина М. Н. Рак молочной железы у собак и кошек. / М. Н. Якунина, В. А. Голубева, Д. В. Гаранин. – М. : Зоомедлит, Колос С, 2010. – 79 с.
4. Рак молочной железы : учебное пособие / Е. П. Куликов, Б. М. Варенов. – Рязань: Рязань, 2002. – 75 с.
5. Пухлини дрібних свійських тварин: клініка, діагностика, лікування / За ред. В.Ф. Чехуна, А.Й. Мазуркевича. - К.: ДІА, 2001. - 164 с.
6. Международная гистологическая классификация опухолей домашних животных. Бюллетень Всемирной организации здравоохранения, 1977. – Часть 1. – Том 53.
7. Гусейнов А.З., Истомин Д.А. Заболевания молочной железы: Монография. – Тула, 2011. – 250 с.
8. Краевский Н.А. Патологоанатомическая диагностика опухолей человека. – М.: Медицина, 1993. – Т.2. – С. 520.
9. Баранов С.В. Диагностика опухолей у собак / С. В. Баранов // Ветеринария. – 1991. – № 6. – С. 66-68.
10. Бугаев А.М. Опухоли у собак // Мир собак. - 2000. - № 2. - С. 26-27.
11. Hayes A. A., Mooney S. T. Feline mammary tumours // Vet Clin North Am Small Anim Pract. – 1985. – V. 15. – P. 513–520.
12. Болезни собак и кошек. Комплексная диагностика и терапия болезней собак и кошек: учеб. пособие / [Т.К. Донская и др.]; Под ред. С.В. Старченкова. – СПб.: Специальная Литература, 2006. – 655 с.

13. Онкологія: Підручник. – 3-тє видання, пере- роб. і доп. / Б. Т. Білінський, Н. А. Володько, А. І. Гнатишак [та ін.]; За ред. проф. Б. Т. Білінського. – К. : Здоров'я, 2004. – 528 с.

14. Депрель И. Атлас заболеваний молочной железы. Будапешт. Изд-во АН Венгрии, 1977.

15. Трофимцев Д.В. Морфологические методы диагностики рака молочной железы у кошек // Вестник КрасГАУ. – 2017. – №12. – С.80 – 85.

16. Волков С.В. Клинико-морфологические проявления опухолей и опухолеподобных состояний МО в молочной железе у кошек в г. Перми: Дисс ... канд.вет.наук. – Пермь, 2009. – 143

17. Багаева Е.А. Опухоли молочных желез собак, этиология, TNM классификация и методы лечения./ Е.А. Багаева, Е.В. Давыдов. – Общеуниверситетская научная конференция молодых учёных и специалистов «День науки». Отв.ред. к.э.н., доц. А.А. Тихомиров. – М.: МГУПП, 2016. – 14с.

18. Яхновська О.В. Клінічна та патоморфологічна діагностика неоплазм кішок та собак/ Яхновська О.В., Тирсіна Ю.М., Тимошенко Ю.В. – Науковий вісник ветеринарної медицини: Зб. наук. праць. - №10(99) – Біла Церква, 2012

19. Брода Н.А. Видові та вікові особливості пухлинних захворювань дрібних домашніх тварин / Н.А. Брода // Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З.Гжицького. - 2010. – Том 12 - №2, Ч-1.

20. Виговська К.Л. Диференційна діагностика пухлин молочних залоз у кішок./ Виговська К.Л. – Вісник Полтавської державної аграрної академії, №1,2013.

21. Мисак А.Р. Особливості хірургічного видалення пухлин молочної залози у сук./ А.Р. Мисак. – Біологія тварин,ЛНУВМБТ ім. С.З. Гжицького, т.12, №2. – 2014.

22. Голубева В.А., Пономарьков В.И. Рак молочных желез собак // Ветеринария. - 1988. -№ 2. - С. 61-63.

23. Клиническая лабораторная диагностика в ветеринарии: Справочное издание / И. П. Кондрахин, Н. В. Курилов, А. Г. Малахов и др.. – М.: Агропромиздат, 1985. – 287 с., ил.

24. Пухлини дрібних свійських тварин: клініка, діагностика, лікування / За ред. В.Ф. Чехуна, А.Й. Мазуркевича. - К.: ДІА, 2001. - 164 с.

25. Рубленко М.В. Ефективність оперативного втручання за злоякісних новоутворень молочної залози у собак./ М.В. Рубленко, Д.Д. Білий. – Науковий вісник ветеринарної медицини . Збірник наукових праць. Випуск 10(99). – Біла Церква,2012.

26. Самойлюк В.В. Особливості лікування новоутворень молочних залоз із ознаками вираженого запалення у собак. / Самойлюк В.В., Білий Д.Д., Шевченко Є.Є. // Науково-технічний бюлетень НДЦ біобезпеки та екологічного контролю ресурсів АПК. – 2014. – Т.2., №3.

27. Онкологические заболевания мелких домашних животных (Под редакцией Ричарда А.С. Уайта) / Пер.с англ. Махиянова Е.Б.-М.: ООО «Аквариум ЛТД», 2013 - 352с. 12. Яхновська О.В. Клініко-морфологічна діагностика неоплазм молочної залози у кішок./ О.В. Яхновська, А.А. Лукасевич. – Сучасні проблеми ветеринарної медицини: Тези доповідей державної студентської наукової конференції. – Біла Церква,2013.

28. Зон Г.А. Результати діагностики пухлин собак в м.Суми./ Г.А. Зон, П.Б. Івановська, М.В. Доб`я. – Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Ветеринарна медицина», випуск 9(33),2013.

29. Мамчук Н.А. Моніторинг пухлинних захворювань дрібних тварин./ Н.А. Мамчук. – Інститут біології тварин УААН.

30. Уайт А.С. Онкологические заболевания мелких домашних животных – М.: ООО «Аквариум ЛТД», 2003. – С.60–61.

31. Salas Y., Marques A., Diaz D., Romero L. Epidemiological study of mammary tumors in female dogs diagnosed during the period 2002 – 2012: A growing animal health problem //PlosOne, May 18, 2015.

32. Graf R., Gruntzig K., Boo G., Hassig M., Axhausen K. W., Fabrikant S., Welle M., Meier D., Guscetti F., Folkers G., Ottoand V. Swiss Feline Cancer Registry 1965 – 2008: the Influence of Sex, Breed and Age on Tumor Types and Tumor Locations // *Journal of Comparative Pathology*, Volume 154, Issues 2– 3, February–April 2016, P. 195 – 210.

33. Якунина М.Н., Голубева В.А., Гаранин Д.В. Рак молочной железы у собак и кошек. – М.: ЗООМЕДЛИТ, КолосС, 2010. – 79 с.

34. Nunesa F.C., Damascenob K.A., Bertagnollid A.C., Lavallee G.E., Cassalia G.D. Mixed tumors of the canine mammary glands: Evaluation of prognostic factors, treatment, and overall survival // *Veterinary and Animal Science* 7, 2019. – P.58.

35. Яблонська О.В. Використання лабораторних тварин у експериментах: метод. вказівки /О.В. Яблонська. – К.: Вид. центр НАУ, 2007. – С 3–16.

36. Горальский Л.П. Основы гистологической техники и морфофункциональные методы исследования у нормы та при патології / Горальский Л.П., Хомич В.Т., Кононський О.І.; Навчальний посібник. – Житомир: Полісся, 2005. – 227 с.

37. Лутченко І.О. Мікроскопічна будова пухлин молочної залози. Матеріали XXI науково-практичної конференції магістрів та бакалаврів «Наукові здобутки студентської молоді у ветеринарії» (30 січня 2020 р.). Житомир: ЖНАЕУ, 2020. – Випуск № 11. – С. 93–96.